

על שיטות החליבה האינריבידואלית בהיידרופאלז

לעורך משק הבקר והחלב, שלום וברכה!

אין לי וויכוח עם חי הברן: בנגוע להצעתו לשינוי שיטת החליבה בהיידרופאלז. אדרבא, נאחר שאנו עובדים בשיטה זו כבר קרוב לשנה יש לציין כי היא הביאה שיפור ניכר ברמת החליבה: הגענו לאחידות יפה בהפעלת מכונת החליבה על ידי החולבים השונים, ויתר על כן — במשך הזמן הזה הצלחנו ל"קפץ" במהירות ל 7000 ליטר לפרה בלא שנתקלנו בבעיה כלשהי של עצירת חלב או הפרעות בהנבה.

אולם בהוראות שניתנות עכשיו, כמו בעבר, יש שלב אחד — זה של העיסוי לפני גמר החליבה — שאנו נדרשים לוותר עליו. לדבר זה טוענים חי הברון ושאר המדריכים האזוריים למכונות החליבה. נראה לי כי יש טעם להסתייגות נכבדה בקביעה הזאת.

בשעתו למדתי 2 סיבות להתפרצות של דלקות עטין מסיבות מיכאניות:

(1) רצינית ביותר, גירוי העטין בשל חליבתיתר;

(2) קלה יותר, הישארות של חלב עודף בעטין.

אני מבין שעקב פעילותו האינטנסיבית מאוד של ציוד ההידרופאלז קיים חשש מוצדק מפני חליבתיתר של רבעיט גמורים, שעה שאנו מעסים רבעים בלתי גמורים. אך כל רפתן מכיר מספר פרות בעדרו שללא עיסוי או להיצה על הגביעים אינן מרוקנות את כל החלב.

בשתי פרות מסוג זה שבדקתי בעדנינו גיליתי אצל האחת 5-4 ליטר חלב שזותרו בעטין לפני עיסוי, ואצל השניה — כ-2 ליטר. קיים, אפוא, חשש שכדי למנוע גירוי יתר אנו עלולים להשאיר חלב עודף בעטין ולגרום לדלקת מיכאנית מסיבה זו.

תיאורטית מסתברת המסקנה כי הכנסת ההידרופאלז מחייבת סלקציה של הפרות הללו. אולם חיף יוקר הסלקציה מסופקת אם אמנם יש מי שילך בכיוון זה. הגיוני יותר להשאיר את הפרות הללו לסלקציה טבעית — היינו: לעסות אותן לפני גמר החליבה, להסתכן באפשרות של הופעת דלקות אצל רפרות הללו ואז להוציאן. כך אנו מקבלים את החלב העודף שלזון יש לו זמן לבחון אם אמנם נתקפו בדלקות. על כל פנים לא ברור שבהכרח תופיע דלקת. יש פרות רגישות יותר ויש רגישות פחות. כאידך — השארת כמות כה גדולה של חלב (2-3 ליטר) בעטין יש לה השפעות לוואי, נוסף לאפשרות של דלקת, והן בהחלט לא חיוביות.

התעוררתי לדברי אלה כאשר נתקלתי ברפתן שהסיר את הגביעים מבלי לבדוק כל רבע ורבע. כשהסבתי תשומת-לבו לכך, השיב: „בשביל מה לבדוק אם במילא אסור לנו לעסות ולעזור בסיום החליבה של העטין?!“ חשוב להדגיש בהסברה כי הוראות אלה חלות על מרבית הפרות, אך יש להתייחס אליהן במידה מסויימת של גמישות כלפי כל פרה. הוראות ניתנת תמיד לגבי הפרה הממוצעת ואין להטיל אותן אוטומאטית על כל בהמה.